

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat în data de 20 ianuarie 2025 decizia nr. 1 în materia Recursului în interesul legii. Astfel, ÎCCJ a stabilit urmare a admiterii recursului în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție:

În interpretarea și aplicarea unitară a art. 174 și a art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289 - 292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii primei modalități alternative independent de realizarea subsecventă, ulterioară, a mai multor modalități alternative din conținutul infracțiunii și indiferent de intervalul de timp care se interpune între data săvârșirii primei modalități alternative și comiterea unei alte modalități alternative ori între actele care compun acțiunea caracteristică uneia din modalitățile normative de săvârșire a faptei, respectiv data comiterii primului act dintr-o succesiune de acte corespunzătoare unei singure modalități normative.

Această nouă modalitate de interpretare a prevederilor art. 154 alin. (2) Cod penal, ce a devenit obligatorie ca urmare a pronunțării Deciziei nr. 1/2025 a ÎCCJ în recurs în interesul legii nu este una echitabilă. O astfel de variantă de interpretare, potrivit căreia data săvârșirii infracțiunilor prevăzute de art. 289 - 292 din Codul penal este cea a realizării primei modalități alternative a elementului material, conduce la un rezultat absurd, anume că realizarea, după momentul consumării infracțiunii, a altor conduite ce reprezintă acțiuni specifice unor modalități alternative ale elementului material, nu ar avea relevanță penală. Astfel, inconvenientul major al acestei noi realități normative constă în lipsirea de relevanță penală a unor acțiuni ilicite subsecvente (darea, primirea de bani sau alte foloase) care prezintă pericol concret mai mare decât acțiunea ilicită inițială (promisiunea, acceptarea promisiunii, oferirea sau pretinderea avantajelor) și a căror săvârșire dovedește o deosebită perseverență infracțională a celor implicați în

actele de corupție respective fiind, totodată, de natură să agraveze semnificativ starea de pericol generată de infracțiunea săvârșită.

De altfel, o opinie similară a fost exprimată și de Înalta Curte de Casație și Justiție în cuprinsul deciziei nr. 85/2022 - Completul de 5 Judecători: „a raționa în sens contrar înseamnă a admite că, atunci când activitatea ilicită a infractorului cunoaște o succesiune de acte subsumate unei infracțiuni unice, de natură a agrava răspunderea sa penală, contribuțiile ulterioare actului inițial să fie plasate în afara sferei de aplicare a legii penale și, prin aceasta, să devină lipsite de consecințe juridice, în pofida indisolubilei lor legături cu activitatea originară, ce a marcat momentul consumativ al infracțiunii.”

Conform acestei interpretării obligatorii impuse prin decizia 1/2025 a ÎCCJ, termenul de prescripție al răspunderii penale începe să curgă încă de la momentul realizării primei variante alternative a elementului material (de exemplu, acceptarea de către cel mituit a promisiunii de bani sau alte foloase), deși activitatea infracțională a mituitorului și a celui mituit continuă să se desfășoare uneori pe perioade foarte lungi de timp (de ex., în cazul remiterii banilor sau a altor foloase în rate), ajungându-se în acest mod ca termenul de prescripție a răspunderii penale să curgă în paralel cu desfășurarea acțiunilor ilicite ale făptuitorilor. Practic, mergând până la consecințele finale ale acestei opinii, se poate ajunge teoretic la situația greu de acceptat din punct de vedere juridic în care răspunderea penală să fie deja prescrisă, însă mituitorul să continue plata foloaselor materiale care constituie obiectul mitei.

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere că în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 289 - 292 din Codul penal cu desfășurare în timp, planul de acțiune al făptuitorilor presupune *ab initio* o durată mai lungă de săvârșire a acțiunilor ilicite, aspect care nu poate fi ignorat la momentul stabilirii datei săvârșirii infracțiunilor corelative (luare-dare de mită, trafic-cumpărare de influență). Totodată, opinia anterior menționată creează dificultăți în sancționarea complicitilor care, fără să fi participat la momentul inițial al consumării faptei (de ex., promisiunea și acceptarea promisiunii), sunt implicați în activitățile infracționale subsecvente (de ex., complicele care remite suma de bani reprezentând mita către cel mituit). Practic, dacă actele ulterioare momentului consumării ar fi lipsite de relevanță penală, atunci este neclar cum s-ar putea reține în sarcina acestei persoane infracțiune de complicitate la luare/dare de mită.

În sensul celor expuse mai sus sunt și concluziile MINUTA Întâlnirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel din data de, 15-16 noiembrie 2023.

Inițiator:

Alexandru-Paul ~~Dimitriu~~, deputat USR

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

[illegible]

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

[illegible]

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

[illegible]

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

[illegible]

Initiator:

Alexandru-Paul Dimitriu, deputat USR

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

[illegible]

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

[illegible]

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

[illegible]

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere că în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 289 - 292 din Codul penal cu desfășurare în timp, planul de acțiune al făptuitorilor presupune *ab initio* o durată mai lungă de săvârșire a acțiunilor ilicite, aspect care nu poate fi ignorat la momentul stabilirii datei săvârșirii infracțiunilor corelative (luare-dare de mită, trafic-cumpărare de influență). Totodată, opinia anterior menționată creează dificultăți în sancționarea complicilor care, fără să fi participat la momentul inițial al consumării faptei (de ex., promisiunea și acceptarea promisiunii), sunt implicați în activitățile infracționale subsecvente (de ex., complicele care remite suma de bani reprezentând mita către cel mituit). Practic, dacă actele ulterioare momentului consumării ar fi lipsite de relevanță penală, atunci este neclar cum s-ar putea reține în sarcina acestei persoane infracțiune de complicitate la luare/dare de mită.

În sensul celor expuse mai sus sunt și concluziile MINUTA Întâlnirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel din data de, 15-16 noiembrie 2023.

Inițiator:

Alexandru-Paul Dimitriu, deputat USR

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	dep. STELIAN ION		USR

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere că în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 289 - 292 din Codul penal cu desfășurare în timp, planul de acțiune al făptuitorilor presupune *ab initio* o durată mai lungă de săvârșire a acțiunilor ilicite, aspect care nu poate fi ignorat la momentul stabilirii datei săvârșirii infracțiunilor corelative (luare-dare de mită, trafic-cumpărare de influență). Totodată, opinia anterior menționată creează dificultăți în sancționarea complicilor care, fără să fi participat la momentul inițial al consumării faptei (de ex., promisiunea și acceptarea promisiunii), sunt implicați în activitățile infracționale subsecvente (de ex., complicile care remite suma de bani reprezentând mita către cel mituit). Practic, dacă actele ulterioare momentului consumării ar fi lipsite de relevanță penală, atunci este neclar cum s-ar putea reține în sarcina acestei persoane infracțiune de complicitate la luare/dare de mită.

În sensul celor expuse mai sus sunt și concluziile MINUTA Întâlnirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel din data de, 15-16 noiembrie 2023.

Inițiator:

Alexandru-Paul Dimitriu, deputat USR

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	Deputat Bulearcă Marius-Felix		USR

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere că în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 289 - 292 din Codul penal cu desfășurare în timp, planul de acțiune al făptuitorilor presupune *ab initio* o durată mai lungă de săvârșire a acțiunilor ilicite, aspect care nu poate fi ignorat la momentul stabilirii datei săvârșirii infracțiunilor corelative (luare-dare de mită, trafic-cumpărare de influență). Totodată, opinia anterior menționată creează dificultăți în sancționarea complicilor care, fără să fi participat la momentul inițial al consumării faptei (de ex., promisiunea și acceptarea promisiunii), sunt implicați în activitățile infracționale subsecvente (de ex., complicele care remite suma de bani reprezentând mita către cel mituit). Practic, dacă actele ulterioare momentului consumării ar fi lipsite de relevanță penală, atunci este neclar cum s-ar putea reține în sarcina acestei persoane infracțiune de complicitate la luare/dare de mită.

În sensul celor expuse mai sus sunt și concluziile MINUTA Întâlnirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel din data de, 15-16 noiembrie 2023.

Inițiator:

Alexandru-Paul Dimitriu, deputat USR

Lista susținătorilor

Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Corina ATANASIU		USR